

Pháp thoại chùa Siêu Lý – 27/09/2023 –

Đến với Phật hay về với Phật?

Kalama tri ân cô Diệu Hỷ ghi chép

... Tôi phải thích tôi mới về đó được. Tôi muốn uống ly nước đó tôi phải muốn uống trước đã. Tôi phải muốn tôi mới uống ly nước còn tôi không muốn trước mặt tôi nguyên lốc cả chục chai tôi không đụng tới chai nào hết. Nhưng mà phải muốn uống tôi mới uống ly nước, tôi muốn ăn tôi mới ăn chén cơm hết, miếng bánh hết. Tôi muốn đi về một nơi chốn nào đó thì tôi phải có cái muốn tôi mới tới được chỗ đó. Giữa tôi và món đồ đó, giữa tôi và nơi chốn đó, giữa tôi và con người đó trước hết phải thiết lập một mối quan hệ, một nhu cầu.

Phải có một nhu cầu chúng ta mới đến được với nhau.

Tại sao giữa biển người mênh mông chúng ta không thương thằng Tí mà thương thằng Tèo? Tại sao không thương con Lan mà thương con Cúc? Vì con Cúc nó cho mình một nhu cầu. Tại sao mình không lấy thằng Tí mà lấy thằng Tèo vì thằng Tèo nó cho mình một cái nhu cầu.

Khi đến với Phật pháp, chuyện đầu tiên mình phải xác định mình đến với Phật pháp trong cái gì?

Và để xác định cái đó chuyện đầu tiên mình phải coi mình có vấn đề thế nào. Nếu mình không thấy được vấn đề của mình chúng ta không giải quyết được.

Tây có câu rất là hay: Vấn đề lớn nhất của chúng ta là không biết vấn đề nằm ở đâu.

Một thương gia người Mỹ ông có nói thế này: Vấn đề trên đầu, dưới chân, trước mặt, sau lưng và chung quanh chúng ta không có đâu vấn đề lớn bằng trong chính chúng ta.

Nếu buổi chiều nay chúng ta tới xem hát bội trong không gian này, mà chỉ cần không thích nghe hát bội mình ngồi không nổi. Nếu chiều nay mình không muốn nghe pháp mình không thể ngồi chen chúc với nhau trong một không gian chật hẹp như thế này. Nhưng khi mình có nhu cầu thì mình làm chuyện đó rất là dễ dàng.

Chuyện đầu tiên mình phải giải quyết vấn đề nội tại của mình trước cái đã.

Cho nên, vấn đề lớn chiều nay tôi muốn nói với bà con đó là: **Hãy tự hỏi lòng mình đi, tôi đến với Phật hay tôi về với Phật?**

Đối với bất cứ mối quan hệ nào cũng vậy. Đó là thiền viện, thiền sư, hành giả, bạn tu, chúng ta là tu sĩ hay cư sĩ, thì người, vật, và cảnh mình phải xác định đó là chỗ về hay chỗ đến. Nếu chỉ là chỗ đến mình ghé thôi.

Tôi nhớ Tây có câu rất là hay: Trong thư viện có 1 triệu quyển sách thì có những cuốn mình chỉ cần liếc qua thôi, có những cuốn mình le lưỡi mình liếm cái mình bỏ, có những cái mình nhai cái, có những cái mình cắn một cái, có những cái mình nuốt một miếng, có những cuốn sách mình phải ăn cho bằng hết.

Tôi nhớ hồi 30 năm trước, có một thời gian tôi lui tới Đà Nẵng rất là thường. Đêm đêm bà con về chùa nghe pháp, chùa nằm trong phố Phan Chu Trinh, bà con thương, mỗi người cho tôi một ly rau má, một người cho tôi ly cafe đá, một người cho tôi một ly sữa đậu nành, một người cho tôi một ly sinh tố. Tôi sợ người ta buồn, tôi tống vào hết. Các vị biết chuyện gì đã xảy ra. Tình hình tôi đêm đó nó y chang tình hình bà con đang ngồi trước mặt tôi. Tức là tàu hũ, nước mắm cái nào cũng nạp vô hết. Phước Tịnh, Phước Tiên, Nhật Từ, hòa thượng ôn Trúc Lâm, ôn Làng Mai, hòa thượng Viên Minh, hòa thượng Giới Đức, ôn Pháp Thông, ôn Hộ Pháp, ôn nào cũng tống vô hết, bội thực, trúng độc, chết.

Nó có một chuyện thế này.

Có bao giờ bà con tự nghĩ kỹ lại coi, bà con nghĩ lại xem, tại sao mình ăn mình kỹ mà cái đưa vào đầu mình lại ầu? Đêm nay về tự hỏi lòng mình đi. Mình đưa vào miệng mình, mình ăn rất là kỹ. Giờ ai cũng đọc sách báo hết, thế nào là cholesterol, thế nào là tiểu đường, thế nào là cao máu, thế nào là tim mạch,... biết rất là nhiều cho nên bà con ăn uống rất là kỹ, theo tôi biết có rất nhiều phong trào thực dưỡng, ăn kiêng, nhiều lắm, trong và ngoài nước trong cộng đồng Việt Nam. Nhưng mà, cho đến hôm nay, tôi chưa từng thấy dấu hiệu nào cho thấy người Việt Nam biết ăn kiêng về tinh thần.

Người Việt Nam thích chạy theo đám đông, chạy theo dư luận, thích chạy theo quần chúng, chỗ nào nó đông thì nhào theo, bởi vì mình nghĩ: thứ nhứt – sức hút đám đông, thứ hai – họ sao mình vậy họ bầy mình cũng theo.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

Và các vị làm ơn nhớ dùm tôi cái này: cái gì nó là bậy 1 triệu người theo nó nó vẫn là bậy. Cái gì là đúng thì không có ai theo nó vẫn là đúng. Nhưng mình không có cái gan đi một mình, mình không có cái gan đó. Cho nên, từ chỗ mình chết nhất nó mới dẫn đến một chuyện.

Đó là, trong kinh nói, Chúng ta có 2 thái độ tìm đến với chân lý:

- Đến với nó như nó là, nó sao thấy vậy.
- Mình đến với chân lý theo cách mình muốn, đông hơn, 99%.

Hiếm có ai trên đời này đi đến một cuộc hôn nhân, sau khi xác nhận kỹ lưỡng đó là người mình cần đa phần là đến vì mình thích. Có đúng vậy không?

Lấy chồng lấy vợ phải coi người đó có đủ cái mình cần hay là đơn giản là người đó mình thích. Đôi khi chỉ vì nốt ruồi chút xíu lấy về nó ỳnh cho trào máu, cả đời chỉ vì một cái má lúm đồng tiền mà rước con vợ không ra gì hết; lấy thằng chồng vũ phu mà lấy con vợ vũ nữ là chỗ đó.

Cho nên, chiều nay tôi muốn nói cái gì? Chiều nay tôi muốn nói là: Đến với người hay đến với cảnh, với vật chúng ta phải xác định đây là chỗ về hay chỗ đến???

Chúng ta sẽ dành nhiều thời gian cho chỗ về, không phải chỗ đến. Đến thì có thể là chỗ mình ghé ngang, mình dạo thôi, nhưng mà chỗ về là chỗ mình phải đầu tư nhiều.

Tại sao chúng ta phải tu thiền Tứ Niệm Xứ? Tại sao chúng ta phải học Phật pháp? Bởi vì, Phật pháp không học thì tưởng Phật dạy chuyện trên mây. Nhưng **Phật pháp chính là con đường đức Phật dắt mình quay trở về nhìn lại mình.**

Ở đây, dầu Nam truyền hay Bắc phái cũng phải tuyệt đối đồng ý với tôi điểm này. **Cội nguồn sinh tử được khởi sinh bản thân chính mình, không phải từ bên ngoài. Giáo pháp dạy mình quay trở về trong, và Tứ niệm xứ dạy mình ngồi lại để nhìn coi cái gì đang diễn ra.** Xưa giờ mình sống theo kiểu xác chết chưa chôn, nhưng bây giờ mình tập làm người sống.

Các vị nghe câu rất là kỳ “kể từ bây giờ tập làm người sống”.

Người sống = làm gì biết rõ cái đó, chịu trách nhiệm kiểu sống của mình, kiểu nói năng, kiểu tư duy của mình. Đó mới gọi là sống đúng nghĩa.

Còn đa phần chúng ta là cái xác chưa chôn, ai nói tới thì giận.

Có bà cụ bên Mỹ ở Houston, bà có thói quen sợ ma, bà sợ ma kinh hoàng lắm. Tôi nói với bà thế này: Thật ra cái đáng sợ không phải là ma mà là con người. Xưa giờ người làm cho mình khổ là người hay là ma? Cái vấn đề nằm chỗ đó.

Cho nên, A Tỳ Đàm dạy mình là: Hãy nhìn lại bản thân. Và Tứ niệm xứ dạy mình nhìn lại bản thân coi mình đáng sợ cỡ nào.

Tây có một câu rất là hay: Hãy đối xử với người khác theo cách anh muốn người ta đối xử với anh.

Hãy ngồi lại xem, những gì mình đối xử với cha mẹ, với vợ với chồng với bạn với bè với bạn cùng công sở với mình.... Thường mình đối xử với người ta theo cách mình muốn hay theo cách người ta cần? Có hiểu không? Hiếm lắm quý vị.

Thường chúng ta sống chúng ta chỉ nghĩ đến mình. Cho nên, trong kinh nói có lần đó đức Phật đến thăm 3 vị tỷ-kheo sống chung với nhau trong khu rừng, Ngài đến Ngài hỏi “các người có an lạc không, anh em ở gần nhau trong suốt mùa an cư có hòa thuận, đoàn kết, vui vẻ không?” thì ba vị trả lời đức Phật thế này “Bạch Thế Tôn, chúng con rất là an lạc là bởi vì chúng con **bỏ tâm mình sống bằng tâm người**”

Có hiểu không? Có nghĩa là sao? ở đây bà con nghe ham lắm, tưởng là phóng dật, không phải. Trong Đạo Phật có 2 trường hợp quên:

- Quên mình vì lúc đó đang nghĩ tới người
- Quên người vì lúc đó đang tu tập cho chính mình.

Chỉ có 2 trường hợp quên này được đức Phật tán thán thôi. Nghe cho kỹ nha.

- (1) Quên mình vì lúc đó đang lo cho người khác, đang thương người khác
- (2) Quên người khác vì lúc đó đang rửa ráy cái này.

Nhưng, trong Kinh có câu chuyện rất hay.

Có 2 ông cháu làm nghề diễn xiếc, tiết mục nghèo nàn ghê lắm: Dựng một cây tre, bôi dầu leo lên, dĩ nhiên họ có kỹ thuật, ngày xưa lúc người ông còn khỏe thì người ông ôm cây tre cho người cháu leo, có lúc người cháu ôm cây tre cho người ông leo. Hai thầy trò diễn trò xiếc này trong nhiều năm. Dần dần theo thời gian người ông luống tuổi, yếu. Một hôm, đến một buổi biểu diễn ở ngôi làng xa, người ông lúc bấy giờ mắt mờ, gối run, mà vì kiếm sống người ông ôm cây tre cho người cháu leo, đang leo người cháu

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

thấy ông có vẻ hơi run, mới hỏi: Ông có chịu nổi không? Ông có giữ được cây tre hay không? Người ông nói: Cháu lo phần cháu, ông lo phần ông. Khi cháu lo phần cháu nghĩa là cháu lo phần ông, mà ngay bây giờ ông không lo phần cháu nữa ông chỉ lo phần của ông.

Khi chúng ta sống hết mình cho mình = chúng ta đang kín đáo sống thiện cho người khác. Khi đang sống tốt cho người khác = sống thiện cho mình.

Bà con không hiểu tôi giải thích xú thôi.

Tại sao sống thiện cho người khác là đang sống cho mình?

Sống cho người khác = sống bằng tâm lành = chuẩn bị tương lai tốt hơn.

Tại sao sống cho mình = sống cho người khác. Tôi hỏi các vị: Nếu cả thành phố, cả đất nước, từng người không ai nghĩ đến ai hết, trong 100 triệu dân Việt Nam không nghĩ đến ai hết, chỉ nghĩ đến mình nhưng mà người đó không sát sinh, không trộm cắp, không bạo lực, không nóng tính, không manh động. Có hiểu không? Mà người đó không nghĩ tới ai hết, chỉ bảo đảm với lòng mình không sát sinh, không trộm cắp, không bạo lực, không nóng tính, không manh động thì bản thân người đó lúc đó có phải đang giúp ích cho xã hội không? Mà người đó không hề nghĩ đến người khác. Khi anh nghĩ đến bản thân anh cũng là một đóng góp cho xã hội. Có đúng vậy không?

Tôi kể hoài câu chuyện ông tỷ phú bên Hong Kong. Ông có 2 đứa con trai, làm việc rất là giỏi, một đứa rất là chăm, biết lo cho công ty. Còn một đứa chỉ biết đua xe, tán gái, ăn nhậu, suốt ngày kéo ổng ra tòa riết; Một ngày cậu con trai phá gia chi tử, cậu con hư, vào nói với ông: Thưa bố, con thấy con vui chơi tung tăng chừng đó đủ rồi, con nghĩ đã đến lúc con chững chạc lại, trưởng thành hơn, con về con giúp cho công ty, con giúp cho gia đình, con giúp cho bố, bố coi có chuyện gì làm được bố giao cho con. Thì ông trả lời thế này: **Con không cần làm gì hết, con đừng quậy là đang giúp cho bố.** Quý vị có những người con như vậy không? Con đừng đi mượn nợ giang hồ, đừng chích hút, đừng đua xe, đừng làm cho người ta có bầu nữa là con đang giúp bố very nhiều. Có hiểu không?

Mình hoàn thiện bản thân mình, cái đó cũng là một đóng góp. Khi đang sống tốt với người khác là chúng ta đang lo cho mình, và lúc đang tập trung lo cho mình cũng là lúc đang lo cho thế giới.

Bà Teresa – một bà sơ Cơ Đốc, nói thế này: Nếu chúng ta không thể làm được việc lớn thì chúng ta có thể làm từng việc nhỏ bằng trái tim lớn. Nhặt một chiếc lá, một cọng rác bằng trái tim lớn là sao? Mong rằng đại chúng đặt chân đến ngôi chùa này, công viên này không thấy phiền.

Tiếc thay. Chúng ta không làm chuyện lớn chỉ có khả năng làm cho lớn chuyện, chuyện nhỏ xé ra lớn làm cho nó ban hành xã hội, tan nát đạo tràng. Bát nhã không thấy thấy toàn bát nháo. Phật tử càng kì cựu thì càng kì cục. Hiếm bao giờ gặp được người Phật tử kì cựu mà không kỳ cục. Lục hòa không thấy thấy toàn lục đục. Chưa hết, nó còn chuyện nữa, len lén vô chùa thấy ở đâu ghi chữ “tu tập” len lén chাম thêm dấu nặng. Người ta đang tu tập rất ok, chাম một phát ban hành cái chùa.

Đề tài bữa nay là gì? Qua những gì tôi nói, bà con phải đồng ý với tôi là: Tất cả chúng ta còn thờ là chúng ta đang kín đáo có mặt trên con đường dẫn về đâu đó. Có đúng không? Có một điều là con đường đó là dẫn về hay dẫn đến? Chúng ta 50, 60 tuổi toàn là đi đến không.

Có hiểu không? Giờ hiểu chữ đến và chữ về chưa?

Đến – nơi chón bấp bênh, không chắc, chỗ đó mình thích hay không, không chắc chỗ đó có cần hay không. Đó gọi là đến.

Về - bắt buộc, chỗ đó phải là chỗ cần thiết, kể cả trường hợp mình không muốn. Cái đó rất quan trọng. Chỗ đó là chỗ về.

Một người bạn, một người thầy, một trú xứ, một món ăn, một nếp sinh hoạt tất cả là chón về hay chón đến là tùy thuộc chọn lựa từ ban đầu của mình. Như hồi này tôi nói, thấy tu tập là nghĩ chuyện tu tập.

Nãy tôi quên kể chuyện này. Giờ tôi mới nhớ.

Bên Mỹ có người mách với tôi đi đến thành phố nào đông người Việt không biết khách sạn nào tốt, ăn chỗ nào ngon, chùa nào tốt thì có 1 chỗ để ghé là ở đâu, ở đây có ai biết không? Tiệm nail - ngã tư quốc tế. Tiệm nail, nhà hàng ăn uống, nói cho bà con sắp đi Mỹ chuẩn bị tinh thần, bất cứ chuyện gì của nhà thờ, của chùa, của cộng đồng cứ tới tiệm nail, cứ tới nhà hàng là nghe hết. Ai trốn nhà theo trai, vợ đẻ con đau đau có chữa,... tất cả đến đó là biết hết.

Có chuyện đáng buồn đó là chùa, buồn thay, đó là ở hải ngoại cứ đến tiệm nail; Còn ở Việt Nam và hải ngoại chùa cũng là một ngã tư quốc tế. Cho nên, tôi phải nói nhỏ, đó là những người quen tôi khi bị vấn đề tinh thần hỏi tới hỏi tôi có nên đi chùa không? Tôi lắc đầu, tôi nói: khoan, muốn đi chùa nào? Chùa phải có nội dung tu học, phải có nội dung sinh hoạt thì mới là chỗ mình tới, còn chùa chỉ đơn giản là chỗ cúng bái, chỗ tụ 5, tụ 3 chỗ bát nháo nhiều hơn bát nhã thì phải xét lại.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Nhiều người tưởng lầm chùa là cửa thiền thanh tịnh, thật ra, họ quên rằng chùa là chỗ đổ rác nhiều nhất. Một người không tu học, 2 người không tu học gặp nhau chỉ đổi rác và đổ rác thôi. Đổi rác = đem mớ chuyện cho người ta làm quà, Bắc Kỳ có câu “lấy chuyện làm quà” = nói xấu.

Người Việt Nam có cái tôi ghét không tương tượng được, trước khi nói xấu ai bắt đầu bằng câu “tôi nói không phải nói xấu chứ bà đó xài không có được”. Và, tôi đã nói bà con, rất là nhiều lần. Thử một lần đi, đi chùa, trên chiếc xe thuê 20 chỗ, bất hạnh thay cho kẻ nào xuống xe đầu tiên. Có nhớ bài giảng này không? Đưa tuốt xuống đầu tiên là bị 19 đứa lôi ra nói xấu, đứa tiếp theo bị 18 đứa còn lại, .. nói tới chừng nào còn 2 đứa thôi. Thì đứa áp út nó xuống, đứa còn lại vẫn nghĩ xấu. Bắt đầu nó ngủ. Luôn luôn và luôn luôn, luật vũ trụ.

Tu học là gì? Không phải chúng ta lên trời tìm hiểu chuyện trên mây, mà chúng ta có dịp ngồi nhìn lại mình, có đúng y chang như cái người ta nói hay không. Chúng ta có nhiều thời gian nghĩ chuyện tào lao không có thời gian nghĩ chuyện đàng hoàng.

Mình có cái tú mà khi mình đưng đồ rách, đồ cũ, đồ dơ, đồ xấu nhiều quá thì chúng ta không còn chỗ để đưng cái đồ khác, và sẵn đây tôi cũng nói luôn, tất cả những ai ngồi trước mặt tôi hay đang nghe online, hãy tự hỏi lòng mình đi: Thật ra khả năng trí nhớ các vị không kém.

Đêm nay tôi muốn nhắc lại các vị một chuyện mà các vị có thể quên hoặc không ngờ. Trí nhớ từng người trước mặt tôi không hề kém, nhưng vì mình nhớ toàn chuyện tào lao không. Có phải đúng không? Bà tám bên nhà mình có 6 đứa con, một đứa bỏ chồng, đứa chồng bỏ, đứa đi Mỹ, sanh 3 con, có đứa bị down syndrome, rồi 2 đứa kia có đứa đi tu. Tức là mây chuyện đó cực kỳ tào lao mình nhớ hết; Nếu mình nhớ vậy về gia đình bà tám mà đổi nhớ cuộc đời các vị thánh Thịnh văn là cực kỳ ok, có hiểu không? Có rất nhiều chuyện mình nhớ để mình giận, mình tiếc, mình phiền não tham, sân, si, ái, mạn, kiến, nghi. Nếu những chuyện đó mình dẹp qua mình đưa kính Phật vô thì sức nhớ các vị tàn khốc lắm, sức nhớ các vị không tệ đâu. Tú các vị không có tú nào ít hết, tú nào cũng to đùng hết nhưng vấn đề mình chứa cái gì.

Tôi nhớ, bên Mỹ trong chùa có cô tánh nóng lắm, cổ nóng cổ gây từ trên gây xuống. Một ngày kia trước mặt đám đông, hòa thượng trụ trì mới nói thể này: kể từ hôm nay, ai mua xe không có chỗ đậu thì tới nhà cô Loan đậu. Cô Loan ngạc nhiên, cô giơ tay nói: Bạch hòa thượng, hòa thượng nói gì con không hiểu. Hòa thượng không thèm nhìn, hòa thượng nói: Bởi vì trong cái chùa này không có sân ai lớn bằng sân nhà cô Loan hết. Không ai trong pháp hội này sân lớn như vậy, bà chứa 18 cái xe cũng còn dư chỗ cho 12 chiếc nữa. Cho nên, **Mình sống nhiều với cái gì chính cái đó quyết định con người mình. Đó chính là chốn đến hay là chốn về của mình.** Tôi mong rằng Việt Nam mãi mãi là chỗ về của tôi, từng gương mặt ở đây sẽ là chỗ về của tôi, tôi không mong các vị cho tôi cái gì đâu.

Nói một cách chân thành, tôi biết, sống không lâu nữa, xài cái gì? không vợ, không con, không bò, không bịch, xài cái gì? Đó là nói về tài chánh. Ngoài tài chánh ra các vị cho tôi được cái gì? Cái quan trọng nhất là những người đến gặp tôi trưa nay, lúc gần chiều, có nhiều vị họ nói câu mà lẽ ra tôi phải cảm ơn họ: “Con không biết sư ra sao, sư giúp con nhiều lắm”.

Có người kêu sư gõ đầu con đi, sư rờ đầu con đi, cái đó không xài được. Tôi không cần các vị thần tượng một cách mù quáng, và tôi cũng sợ các vị tô son chuốt lục tôi, các vị tống cho tôi nguyên vàng hào quang chó đá, tôi không ham cái đó. Cái tôi thích hỏi nãy vị nào nói câu rất thật là “Con không biết sư ra sao, sư giúp con nhiều lắm”

(...) Khi nghe người ta hát nhạc của mình mà hát sai, giống như Tuấn Khanh nói mỗi lần ông nghe bài phút cuối ông run lắm, đêm qua chưa hay đêm chưa qua mà nó cứ lên nó hát sai bét. “đêm qua chưa mà trời sao vội sáng” đêm qua chưa hay là chưa qua? Hoặc là Trịnh Công Sơn “từ lúc đưa em về là biết xa nghìn trùng” hay là “lá biết xa nghìn trùng”. Phạm Duy nói câu thể này: đầu người ta hát sai, nhưng mà (...)

Người thứ hai đến với Phật pháp là vì sợ tội, có nghĩa là vừa trải qua kinh nghiệm, kinh hoàng nào đó thể là họ tìm đến Phật pháp để mong xả xui, giải tội, mong cho lúc cuối đời đừng bị này bị kia. Tôi biết có một số hơi đông chứng kiến cái chết ghê gớm của bố mẹ mình, lập tức đi chùa tinh tấn miên mật. Tức là gặp bà mẹ trước khi chết mắt nhắm nghiền gào thét sợ hãi không biết bà thấy cái gì mà bà cứ nói “đi đi, đi đi”, gặp ông bố chết không biết thấy cái gì mà ông cứ nói “cứu ba con ơi, cứu ba con ơi” Vì nhìn thấy cảnh bố mẹ mất như vậy đó, cho nên người con đi chùa miên mật.

Bên Đức tôi biết một cô người Bắc. Cô đi định cư bên Đức cũng lâu. Một ngày đó, khi bố mẹ chồng bệnh nhiều cổ về Hà Nội cổ chăm sóc, không biết các vị có sóc không chứ tôi rất sóc, nó ám ảnh tôi thời gian cũng lâu, đêm nay nhắc chuyện đó tôi cũng thấy ngán, đó là: cổ đi về chăm sóc, trước là bố chồng sau đó là mẹ chồng, hai người có câu nói rất giống nhau là khi họ bệnh nhiều họ nắm tay con dâu, “con ơi, vàng

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

của bố nhiều lắm, ráng cứu bố”. Các vị nghe có sợ không? Đối với tôi đó là dễ sợ lắm. Bình thường cả đời đi cày để kiếm vàng, cuối cùng nắm tay con dâu “con ơi vàng bố nhiều lắm cứu bố” ; “con ơi, vàng mẹ nhiều lắm, cứu mẹ”.

Trước covid có một đại gia Việt Nam đi qua Mỹ thăm mấy đứa em, khá thân với tôi. Thân có nghĩa là lần đầu tôi về Atlanta thì gần như họ bắt tôi về nhà họ. Cỗ từ VN bay qua Dallas chơi, qua được 3-4 hôm cỗ nghe người kỳ quá, cỗ đi bác sĩ. Tiếng Mỹ kêu là see doctor chứ Việt Nam kêu đi khám bác sĩ. Cỗ nghe kỳ bác sĩ nói rằng cỗ bị ung thư não mà não cỗ như ở ếch nó nát, nó chữa cho cỗ chừng vài cộng biết nhận thức. Cỗ là đại gia, tích tắc là ông chồng từ Việt Nam bay qua. Chuyện không ghê, cái này mới ghê, cỗ nắm tay ông chồng “bán hết đi anh, cứu em”. Bả có bao nhiêu điền sản, bất động sản “bán hết đi anh, cứu em” – yên tâm giá nào cũng bán giá nào cũng cứu. Nhưng ông biết rồi, bán luôn cũng cứu không được chứ đừng nói.

Một khi thân chết hiện về - nào ai có thể chở che cho mình - Vợ con dâu có chí tình – gậm gùi chỉ biết làm thỉnh đứng buồn.

Đến chùa tôi muốn các vị lắng lòng, an tĩnh, nhưng lâu lâu đi chùa nên giạt mình chút chuyện tu. Bởi vì, Phật dạy, chúng sanh có 4 hạng giống như 4 loại ngựa:

- Có những con ngựa vỗ nhẹ là nó chạy
- Có những con ngựa nó thấy đáng roi nó chạy
- Có những con ngựa quất một roi nó mới chạy
- Có những con ngựa chỉ làm thịt thôi

Có những người chỉ nghe một câu Pháp là họ đã đi theo Phật pháp.

Có người phải đợi bản thân bị một tí chuyện gì đó mới theo Phật pháp.

Có người phải đợi trong nhà hoặc bản thân có chuyện gì đó mới đi đến/ đi về với Phật pháp.

Tôi người miền Nam mà tôi thương Bắc kỳ. Bắc kỳ họ khéo, mặc dù họ xạo không tưởng được. Ngày xưa, lúc tôi 20 tuổi, tôi có quen cô Bắc Kỳ nhỏ, cô khéo lắm, tôi ra tôi về, cô tiễn tôi “Tết này sư có về không?” Hiểu không? Mấy người kia là “Tết này sư có ra không?” có hiểu 2 chữ này không?

Trong ngôn ngữ có 3 trường hợp : Một là trung tính không biểu cảm đặc biệt; thứ hai là positive, tức là biểu cảm tích cực; thứ ba là biểu cảm tiêu cực.

Chữ “Tết này sư có ra không” - biểu cảm trung tính ; nhưng cô đó là “Tết này sư có về không?” Cỗ đã mặc nhiên xác định ngầm “đây là nhà của you”. Bắc kỳ khôn như vậy. Đó là chuyện tào lao.

Chuyện tôi muốn nói là thế này. Phải có một ngày mình thấy Phật pháp là chốn về. Lúc vui nhất cũng nhớ Phật, lúc buồn nhất cũng nhớ Phật. Một đứa con có hiếu đi đâu chơi gặp cảnh đẹp nhớ đến mẹ, có chuyện buồn người đầu tiên nhớ đến là mẹ. Đó là đứa con có hiếu. Có những đứa con khi nó vui nó mới nhớ đến mẹ, hoặc khi nó buồn nó mới nhớ đến mẹ. Còn đứa con có hiếu là lúc nào cũng nhớ đến mẹ.

Phật pháp cũng vậy. Thật ra mà nói, tôi đang nói cho đám đông nghe, thì tôi không nói rõ ràng, chứ nói cho cùng, tôi muốn đêm nay tôi gửi các vị Phật tử một định nghĩa rất là dễ gây sốc đó là,

Muốn làm người Phật tử thứ thiệt, thứ xịn, muốn xác định mình đang đi đâu và về đâu, các vị chỉ làm dùm tôi một chuyện: Định nghĩa với mình, không cần nói ra, hạnh phúc là gì? Đau khổ là gì?

Theo Kinh Phật, Hạnh phúc = Có cái mình thích; Đau khổ = Chịu đựng cái mình ghét.

Tới đây các vị chưa thấy vấn đề, cái này mới ghê, nghe cho kỹ đoạn sau.

Hạnh phúc là có được cái mình thích. Và Đau khổ là chịu đựng cái mình ghét; Cái thích ghét ở đâu ra? Tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, Môi trường sống; Chính 3 cái này quyết định mình thích cái gì, ghét cái gì. Từ đó, hạnh phúc của người này đối với người kia không phải là hạnh phúc. Khi mình hiểu được như vậy mình thấy hạnh phúc và đau khổ không phải tuyệt đối mà nó chỉ là những giá trị mặc định, tương đối thôi.

Hôm nay tôi thích cái đó, tôi được cái đó tôi thấy hạnh phúc. Nhưng mà ngày mai tôi không thích nó nữa tôi được nó tôi không thấy hạnh phúc.

Ngày xưa mình có quen ai người ở Huế mình rất thích “áo nàng vàng anh về yêu hoa cúc, áo nàng xanh anh mên lá sân trường”, thương Huế, thương Giao Hội, thương Điện Hòn Chén, thương Phu Văn Lâu, thương Ngọ Môn, một ngày kia họ ôm cặp sang miền khác, nhắc tới Huế mình hận, không muốn về Huế nữa. Đi đâu nghe người ta nói tiếng Huế mình ghét. Có đúng không?

Như vậy thì, cũng cái cảnh đó thôi, cũng người đó thôi, cũng vật đó thôi, nhưng mà do môi trường hiện tại hoặc do tiền nghiệp, hoặc do khuynh hướng tâm lý mà chúng ta thích hay ghét một người, một vật, một cảnh nào đó. Và chính vì chuyện thích ghét này nó mới dẫn đến chuyện hạnh phúc và đau khổ mỗi người không giống nhau.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Điều này rất quan trọng. Đêm nay về nghĩ kỹ tại sao ông sư ông nói cái này quan trọng.

Những gì mình theo đuổi một đời là gì?

Chỉ có 2 về thôi: Trốn khổ - Tìm vui.

Trốn khổ = chạy trốn cái mình ghét, sợ.

Tìm vui = Đi theo cái mình thương, thích.

Có đúng không? Thì cái thương và thích ở đâu nó ra? Do tiền nghiệp mình làm người nam hay người nữ, người Việt hay người Lào, hiện tại mình sống ở đâu, chỗ sinh trưởng của mình là phố hay là quê, gia đình và môi trường sinh sống, xã hội, cộng đồng mà mình cộng sinh, cộng hưởng và cộng trú những cái đó ra sao thì tất thấy những cái đó quyết định mình thích cái gì, ghét cái gì.

Cũng là người Việt Nam nhưng người nữ có những cái thích không giống người nam, là đàn ông; cũng người Việt Nam cũng là nam giới nhưng ở lứa tuổi này cái đó mình thích nhưng ở lứa tuổi khác mình không thích nữa. Có đúng không?

Cho nên, muốn trở thành người Phật tử đúng nghĩa, muốn chôn về thật sự là gì thì kể từ đêm nay, bà con chỉ làm một việc thôi, đó là: Tự xác định coi Hạnh phúc là gì, đau khổ là gì?

Chưa hết, cũng là hạnh phúc và đau khổ. Mỗi ngày đi làm trên đường tự hỏi lòng mình, trưa ăn cơm, tối về ngủ tự hỏi lòng mình: Trong ngày này tôi đau khổ nhiều hay hạnh phúc nhiều?

ở đây các vị chưa thấy quan trọng đâu, cái thứ hai mới quan trọng.

Mỗi ngày tự xem mình đau khổ nhiều hay hạnh phúc nhiều. Cái thứ hai mới quan trọng: Cái đau khổ và hạnh phúc đó do cái gì mà ra?

Hạnh phúc, Đau khổ do 2 thứ: Do Nhân & do Quả.

Nói theo A Tỳ Đàm là tôi đầu thai bằng tâm gì, do nghiệp xưa mà bây giờ tôi đang sống ở xã hội, đất nước nào, hoàn cảnh nào, gia đình nào, môi trường nào, điều kiện nào. Đó gọi là quả. Nhưng mà Nhân là sao? Hạnh phúc và đau khổ do Quả là do tiền nghiệp mà chúng ta có ở nơi nào đó, sinh trưởng ở đâu; nhưng đau khổ - hạnh phúc do Nhân là do cái thiện, ác mình đang sống mỗi ngày.

Có hiểu không? Làm ơn hiểu dùng cho tôi mừng. Tôi nhắc lại, Hạnh phúc – Đau khổ của mỗi người nó đến từ 2 nguồn: Nguồn Nhân & Nguồn Quả.

Nguồn Quả = Do tiền nghiệp mà chúng ta có sức khỏe như vậy, tài chánh như vậy, bối cảnh gia đình, bối cảnh đất nước, bối cảnh xã hội,... đó là Quả. Cái này chúng ta có thể can thiệp một ít nếu đó là tiền nghiệp. Đức Phật cũng không can thiệp được 100% nhưng nói đến chuyện thứ hai là Hạnh phúc & Đau khổ đến từ nguồn Nhân thì mình có thể can thiệp được, đúng không?

Có nghĩa mình ngồi nghĩ coi, mình đau khổ hay hạnh phúc? Và 2 cái đó nó đến từ cái gì? Nhân hay là Quả?

Chưa hết, Hạnh Phúc & Đau khổ gồm 2 nguồn đến : Đến từ cái Có & Đến từ cái Không. Do có cái gì đó mà chúng ta đau khổ, do có cái gì đó mà chúng ta hạnh phúc. Có hiểu không? Do không có cái gì đó mà chúng ta đau khổ và do không có cái gì đó mà chúng ta hạnh phúc.

Do có cái gì đó mà chúng ta hạnh phúc là sao? Nhan sắc, sức khỏe, tiền bạc, tình cảm, quyền lực, tiếng tăm. Đây là những cái có làm cho hạnh phúc, đúng không? Có kiến thức, có niềm tin, có trí tuệ, có thiên định, có chánh niệm, có kham nhẫn, ... mình kể tích cực. Cái đó làm cho mình hạnh phúc.

Còn do không mà mình hạnh phúc là gì? Không bệnh, không nợ, không thù oán,... .

Còn đau khổ cũng vậy. Do không có cái gì mà mình đau khổ? Không tiền, không sức khỏe, không kiến thức, không trí tuệ, không niềm tin. Do không cái gì mà mình hạnh phúc? Không nợ, không bệnh.

Vậy thì hạnh phúc có nhiều nguồn đến, đau khổ cũng vậy. Do có cái gì đó và do không cái gì đó. Và cả 2 cái này, gom chung lại gồm có 2: Nhân hay là Quả.

Đêm nay tôi ôn tập thôi, các vị không nghe gì lạ hết. Toàn cái cũ xì nhưng nó vẫn mới vì chúng ta có bao giờ tu học đâu mà không mới.

Tôi nhớ chuyện anh chàng, cưới cô vợ ít lâu thì bữa đó cô vợ dọn cơm lên, cô ăn được mấy đũa cô bỏ xuống, cô giận dữ, phụng phịu. Ông chồng hỏi sao vậy? Bà nói hồi xưa mới lấy thì dọn cơm lúc nào anh cũng dành phần nhiều cho em, bây giờ ngược lại. Ông nói tại vì ngày xưa em không biết nấu ăn. Bà chiên trứng trên sớng dưới khét, bà pha trà uống vô không biết cafe hay trà. Cho nên, buổi đầu ông không phân biệt được bà cho ông ăn cái gì.

Cho nên, nếu đêm nay những gì các vị nghe không phải mới vì chưa từng nghe, nhưng cũng không phải cũ vì chưa từng rõ tới. Cũng giống như hồi đó giờ các vị coi nó là đồ khét ..

Nghe cho kỹ cái này.

Tôi nói về hạnh phúc, tôi nói về đau khổ, tôi nói đến chôn đến, và chôn về.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Giờ tôi nói đúc kết lại những gì là nền tảng cho tất cả những điều tôi vừa nói.

Vạn hữu ở đời từ vật thể lớn nhất là mặt trời, mặt trăng, đại dương, núi non, phố xá, con người,... cho đến hạt bụi bay trong gió thì tất cả đều phải đến với cuộc đời, có mặt ở cuộc đời này, xuất hiện, hiện hữu ở cuộc đời này bằng một chữ gọi là Duyên. Không có cái gì ngẫu nhiên mà có. Tất cả là do những điều kiện. Ngay cả chuyện mình thấy nó là ngẫu nhiên thì bản thân cái ngẫu nhiên đó là một thứ điều kiện.

Tất cả mọi thứ ở đời do Duyên mà có. Duyên có 2: Duyên trợ sinh & duyên trợ lực.

- Duyên trợ sinh = giúp những cái gì chưa có mà có.
- Duyên trợ lực = giúp cái gì có mặt được phát triển.

Mọi thứ trên đời xuất hiện, tồn tại bằng một chữ Duyên. Chữ Duyên có 2: Duyên trợ sinh & Duyên trợ lực. Thôi mình nói là Duyên Cha, Duyên Mẹ đi. Một cái duyên trợ sinh, một cái duyên trợ lực.

- Duyên trợ sinh = những điều kiện nào đó giúp những cái gì chưa có mà có.
- Duyên trợ lực = những điều kiện nào đó giúp cái gì có mặt được phát triển, được tồn tại, được kéo dài.

Mỗi duyên trợ sinh hay trợ lực gồm 4 nhánh:

1. **A giúp B bằng cách có mặt trước:** Quý vị phải có mặt đông đủ tôi mới giảng được, trên lầu bước xuống tôi thấy vắng hoe, có 2 người, có lẽ tôi hỏi các vị khỏe không, hỏi thăm rồi chia tay chứ tôi đâu có gan ngồi 2 tiếng đồng hồ với 2 người đó. Các vị phải tới đây đông đủ tôi mới bắt đầu nói. Nhưng mà cũng do tôi có mặt ở đây mà các vị đến đây. Lúc bấy giờ A giúp B bằng cách có mặt trước.
2. **A giúp B bằng cách có mặt sau:** Vì 6h chiều nay chúng ta có pháp hội cho nên 4h chiều nay hoa và đèn được chuẩn bị sẵn. Pháp hội là 6h lý do các vị đốt đèn 6h mới có, nhưng hồi 4h là chuẩn bị đốt đèn rồi.
3. **A giúp B bằng cách cùng có mặt:** Bác sĩ và bệnh nhân phải cùng có mặt cùng tương tác thì mới làm việc được; cô dâu và chú rể phải cùng có mặt, cùng tương tác thì mới làm việc được; dầu và bột phải cùng có mặt mới làm bánh xèo được. Dầu và bột phải gặp nhau cùng một lúc nhưng có đủ không? Bánh xèo phải có nhân. Tất cả nó phải có mặt một lúc để khi mình đập nắp bánh mới chín chứ, ở dưới nó có lửa. Nó có rất nhiều yếu tố làm nên cái bánh xèo. Đúng không quý vị?

Cho nên, tất cả mọi thứ ở đời có mặt đều do Duyên. Duyên gồm có 2: Duyên trợ sinh & duyên trợ lực; Duyên trợ sinh & duyên trợ lực mỗi cái gồm 4 trường hợp: A giúp B bằng cách có mặt trước, A giúp B bằng cách có mặt sau, A giúp B bằng cách cùng có mặt;

4. **A giúp B bằng cách vắng mặt :** Không chia tay người cũ thì tối nay tôi không dám về với bà nữa, không ly dị sao có người mới được. Hiểu không? Sự vắng mặt của người cũ tạo điều kiện cho người mới về. Muốn cái bàn mới mình phải dẹp cái bàn này đi. Sự vắng mặt của cái bàn cũ tạo điều kiện cho sự có mặt của cái bàn mới. Có đúng vậy không? Muốn có cái răng đẹp là phải nhổ bỏ cái răng cũ đi, có đúng vậy không? Muốn có cái nhà đẹp là phải đập bỏ cái nhà cũ đi. Như vậy, trường hợp này là A giúp B bằng cách vắng mặt.

Mà 4 cái này mắc gì liên quan đến đề tài về - đến? Nó có liên quan.

Trong mỗi quan hệ đời sống giữa mình với nhau, cá nhân với cộng đồng, cộng đồng với cá nhân, cộng đồng với cộng đồng, cá nhân với cá nhân, luôn luôn cần đến những xúc tác, những tương tác, có đúng không? Các vị có đồng ý với tôi, một nụ cười của ai đó có thể giúp mình vui hay không vui, có đúng không? Cái đó có phải là duyên không? Nụ cười người nào đó làm mình vui là trường hợp nào trong trường hợp tôi vừa nói? A giúp B bằng cách có mặt trước/ có mặt sau/ cùng có mặt/vắng mặt?

Hôm nay mình ăn uống bất cẩn để 18 năm sau mình bị bệnh. Cái đó có phải là duyên không? Vậy A giúp B bằng cách?

Cho nên, từng hành động, từng câu nói, từng ánh mắt, từng nụ cười của chúng ta hôm nay đừng cho rằng nó vô nghĩa, không có đầu quý vị.

Tôi hay nhắc hoài câu lục bát:

Giá như hôm ấy đừng mưa – giá như hôm ấy đừng đưa em về

Giá hôm đó đừng mưa, hai đứa đừng vào trú mưa, đừng gặp nó, nó đừng có má lúm đồng tiền, đừng có nốt ruồi ngậm ngậm chỗ này, mình không cho nó quá giang thì hôm nay nó đâu con đàn cháu đống, nó đày đọa mình như vậy. Cho nên “giá như hôm ấy đừng mưa, giá như hôm ấy đừng đưa em về”.

Nó sâu lắm quý vị.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

ở trong Kinh Phật, một chiếc lá, một sợi tóc tất thảy đều là điểm bắt đầu cho một sự kiện lớn nào đó. Cho nên, sau bài giảng này chúng ta về tự hỏi lòng mình đi, xem chúng ta đang sống với những điều kiện nào. Chúng ta đang chăm sóc, tưới tẩm đau khổ hay là hạnh phúc. Kiểu sống hiện tại của mình đang nuôi lớn hạnh phúc hay đau khổ cho bây giờ hoặc cho kiếp sau? Nó quan trọng lắm, rất là quan trọng.

Kiểu sống của mình bây giờ những gì các vị đối đãi với nhau, ánh mắt nụ cười mà mình dành cho nhau bây giờ nó tuyệt đối là tiền đề, là khởi điểm, là điểm bắt đầu cho một cơ sự, sự cố, sự kiện nào đó trong tương lai. Tuyệt đối có chuyện đó.

Tôi từng mất ngủ vì nụ cười ai đó, không phải vì yêu mà vì tức. Nó cười đều lắm quý vị. Có. Các vị đọc báo biết Việt Nam có nhiều vụ chết oan vì cười đều, có biết cái đó không? Cho nên không có gì là nhỏ hết.

Tất cả những gì mình suy nghĩ, nói ra nó đều là vấn đề.

Lão Tử có câu nói rất quan trọng: Đừng coi thường những suy nghĩ thoáng qua trong đầu, vì suy nghĩ ấy nếu lặp đi lặp lại nhiều lần nó sẽ được thể hiện qua hành động hoặc lời nói. Có hiểu không?

Mình ghét nó mà cái ghét lặp đi lặp lại nhiều lần thế nào cũng có một ngày mình nhìn đều, mình nói móc, nói xỏ, háy, liếc, lườm, nguýt. Có đúng không? Cho nên, đừng coi thường những suy nghĩ thoáng qua trong đầu, vì một lúc nào đó nó sẽ biến thành hành động. Hành động lặp đi lặp lại nhiều lần thành thói quen. Thói quen chính là số phận một đời người. Ghê không?

Tất cả trường hợp trong đời chúng ta, từng nổi khổ, từng nổi buồn, niềm vui về tâm sinh lý đều được bắt đầu từ những tích góp lâu ngày.

Các vị có bao giờ lắng nghe một bức tường nó nói chuyện với nhau không? Nếu ngày xưa hạt cát nào cũng không chịu nằm dưới thì hôm nay có căn nhà này không? Hiểu không? Nếu hạt nào cũng đòi lên trên.

Tức là, bản thân mỗi hạt cát đã là sự đóng góp. Và tôi xin nhắc lại lần nữa.

Có nhiều người có cái hiểu sai rất là lớn thế này. Cho rằng: Tại sao tôi phải tốt với bà, tại sao tôi phải tốt với ông? Nhưng mình quên một chuyện rất quan trọng, khi mình tốt với người ta chuyện đầu tiên không biết người ta nhận được gì không nhưng chính mình “tay nào đem tặng hoa thơm, chính nó được mùi hương trước rồi”; và Tây có câu rất là hay: Khi ta giận ai đó là ta đang uống thuốc độc mà mong kẻ thù chết. Khi mình giận ai đó, mình mất ngủ có nghĩa là mình đang uống thuốc độc mong cho kẻ thù chết.

Tây Tạng có câu rất hay: Mỗi phút hờn giận chúng ta mất 60 giây hạnh phúc. Đúng không?

Tôi đếm rồi, hình như là đúng.

Đương nhiên, tôi không đạo đức giả đến mức tôi kêu các vị đừng giận. Hồi nãy giờ tôi giảng cười cười nhưng tôi đang bực mình mấy người ở đây nè. Giận chứ, mà nhớ thế này.

Người ta là thánh, người ta không giận, khi chết người ta không đi tái sanh. Còn mình phàm, không giận thì chết cũng đi theo nghiệp mình thôi, cũng phải có quyền giận chứ. Mà nhớ thế này: Mình chỉ giận khi mình không dẫn được thôi, chứ nếu quên được thì nên quên. Là vì sao? Là vì, mọi sự ở đời có hay không có đa phần là do mình nghĩ đến nó.

Chốn về của mình là gì? Khi nào mình sống theo đúng tinh thần duyên mà hồi nãy tôi nói thì các vị sẽ hiểu ngầm là chỗ về của mình là cái gì, và chỗ đến là cái gì.

Cái gì nó là Duyên cho mình đau khổ thì nó chỉ là chỗ đến thôi. Giờ hiểu chưa?

Cái gì là duyên cho mình an lạc đời này kiếp sau đó mới là chỗ về.

Ngôi chùa nào, nơi chốn nào, con người nào, mối quan hệ nào mà mình hiểu ngầm nó là duyên cho hạnh phúc kiếp này và đời sau thì đó là chốn về. Nếu con người nào, mối quan hệ nào, nơi chốn nào, công việc nào, món ăn nào mà nó là duyên cho đau khổ thì nhiều lắm nó là chỗ đến, đến một lần rồi thôi, không quay lui nữa.

Trong kinh nói, trong 10 Hồng danh của đức Thế Tôn có hồng danh rất đặc biệt là Thiện Thệ. Thệ trong tiếng Hán có nghĩa là đi luôn. Trong Luận Ngữ của Khổng Tử có câu chuyện là đêm đó Khổng Tử đứng bên bờ sông đêm, nhìn nước chảy Khổng Tử mới buột miệng nói thế này: Thệ như tư phù, bất xả trú dạ - cứ trôi hoài không quay lui như dòng nước đêm, không ngừng nghỉ. Thệ = đi luôn; hoặc cầu thệ thủy ngôi trợ cổ độ, quán thu phong đứng rũ tà huy. Thệ = đi luôn.

Hồng danh đức Phật có chữ là Thiện Thệ. Chữ này có nhiều nghĩa:

1. Thiện Thệ = Ngài về chỗ tốt. Chỗ đến của Ngài cũng là chỗ tốt. Chỗ về cũng là chỗ tốt.
2. Thệ nó hay chỗ này, đầu chỗ nào tốt cách mấy Ngài ghé đến chỗ nào là Ngài đi luôn, không quay lui.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

Giá trị của Phật pháp không phải anh tu để anh được cái gì mà anh bỏ được cái gì. Khi anh bỏ được cái gì thì tự nhiên anh biết anh có được cái gì.

Nhiều khi trong đời chúng ta sẽ thấy : bỏ được là cái được.

Tôi nói nghe hiểu không?

Nhiều khi Bỏ là cái được. Mà nhiều khi được là cái mất.

Có rất nhiều thứ trong đời này khi được là mình mất rất nhiều thứ. Có đúng không? Và có nhiều thứ trên đời này khi mình mất mình được rất nhiều thứ.

Bà không có tóc bả mất tóc bả được rất nhiều thứ. Chuyện đầu tiên là thời gian, tiền xà bông, sậy, ướp, tэм, gội, nhuộm, ...

Có những cái mất nó làm mình được rất nhiều thứ. Và có những cái được làm mình mất rất nhiều thứ.

Đêm nay về coi kỹ lại: Các vị đang được cái gì?

Phải xét lại: Mình đang đến đâu? Đang về đâu?

Rất là quan trọng. Ok. Tôi giảng cũng hơi nhiều rồi đó. Chúc các vị một ngày vui, đi về lái xe cẩn thận./.